

SOPRONI UJSÁG

(az „Oedenburger Zeitung“ politikai napilap magyar része.)

Előfizetési feltételek:

A „Soproni Ujság“, az „Oedenburger Zeitung“ ábrázolását külön nem adatik el sem egyes példányokban, sem előfizetésben.
Előfizetési ára a teljes lapnak negyedévenként: helyben 5 korona, vidékre 6 korona 25 fillér. Egy példány ára 6 fillér.

Kiadóhivatal és szerkesztőség:

Romwalter Alfrédnél, Várkerület 121. szám.
Távbeszélő 23. szám.

Hirdetések díjtételéről,

mely kivánatra mindenkinek díjmentesen megküldetik.
Hirdetési megrendelések, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.
Mindennemű fizetés teljesítési helye Sopron.

A vidéki városoké t.

Sopron, november 12.

Tizenöt törvényhatóság irt föl — közöttük Sopron is — a képviselőházhoz a vidéki városok érdekében. Elpanaszolják a fölíratok, hogy Budapest rohamos fejlődésével nem tartanak lépést a vidéki városok és orvoslásul azt kéri, hogy az új házak adómentességét a vidéki városokban terjeszse ki a törvényhozás tizenöt esztendőre. Az adómentesség idejének kiterjesztésétől remélik az építkezési kedv fokozódását és a vidéki kultúra gyarapodását.

A törvényhatóságok kérelme méltányos. Ez a legkevesebb, amit a törvényhozás a vidéki városokért tehet. De maga az a kérdés, melyet a fölíratok fölvetnek, sokkal nagyobb és nehezebb, sőt még ilyen egyszerű törvényes intézkedéssel meg lehetne oldani. Számos a tényezője a vidéki városok elmaradásának és így csak számos tényező közreműködése segíthet e helyzetben.

Magyarországon sok minden oka volt annak, hogy városaink eléggé nem fejlődhetek. Az a szerep, melyet földrajzi helyzetünknek fogva kénytelenek voltunk Európa érdekében teljesíteni, nem igen kedvezett a városi életnek. Míg Európa kulturáját védjük, a magunk kulturájáért nem tehetünk semmit. Nemzeti önállásunk csak a

papíronon volt meg, de tényleg osztrák tartományként bántak evvel az országgal. Az ország jövedelmét nemcsak hogy nem fordították magyar kulturális célokra, hanem egy részével Ausztriát gyarapították. A városokért a nemzet maga erejéből sem volt hajlandó intézményeket teremteni, mert a politikai nemzet javarésze a megyékben szervezkedett és a városok a megyei hatóság alá nem tartoztak. Városi polgárságunk nagy része idegen volt a magyarságtól és a szabadabb eszméktől.

E helyzet súlyát érezte az alkotmányos korszakig a főváros is. Buda és Pest hátramaradottsága és a vidéki városok állapota közt eddig teljes volt az összhang. Azóta haladás mutatkozott az egész vonalon, de Budapest haladása hasonlíthatatlanul nagyobb, mint a vidéki városoké. A diagnózis föllállításában tehát teljesen igazuk van a törvényhatósági fölíratoknak. Csak hogy a fejlődés ezen aránytalansága egészen természetesen valami, nem is történnéte volna másképen.

Az állami önállóság első követelménye az volt, hogy Magyarországnak erős és hatalmas fővárosa legyen. Erős, népes és virágzó Budapest nélkül Magyarország államisága ismét csak a papíronon lett volna meg. Bécs maradt volna továbbra is az ország tényleges fővárosa, gazdasági központja. „Mindent Budapestért“: ez a jel-

szó tehát nem jelentett egyebet, mint azt: „Mindent a nemzeti önállóságért!“ Hogy e rohamos munkában a figyelem nagyobb része a fővárosba összpontosult és a vidéki városokért eleget tenni nem lehetett, az egészen érthető. Csakis az erők összetömörítésével és az egyoldalú, lázas tevékenységgel sikerülhetett Budapest csodálatos föllendítése. E főváros nagyságát neveléséges egyes embereknek tulajdonítani; legkevésbé tehetnek róla azok, akik igazgatták és akik haladásával lépést tartani sohasem tudtak. Budapest nemzeti alkotás, mert nemzeti szükséglet vala.

Idején kopogtatnak a törvényhatóságok a képviselőház ajtaján. Budapest már megállhat a maga lábán, fejlődését még a maga közigazgatási hatóságai sem gátolhatják meg többé. A vidéki városok felé kell most fordulnia a figyelemnek, a vidéken kell a városi kultúra emeléséről gondoskodni. De erre nem elég a törvényhozás intézkedése, kivált olyan aprólékos orvosság, mint az új házak adómentességének meghosszabbítása. A kormány, a megye és a városok együttes működésére van szükség, hogy eredmény legyen elérhető. És szükség van arra, ami frázisnak látszik, mert kézzel nem fogható és csak eredményeiben szemlélhető, a közszellem megváltozására vidéki városainkban. Ez a közszellem igen sajtyszerű dolog. Parla-

TÁRCZA.

Első szerelem.

— A „Soproni Ujság“ eredeti tárczája —
Írta: S. Gyula.
(Vége.)

Irtam sok izzadás és tollrágás után — szép holdvilágos verseket Eliz szép hajáról ég kék szeméről; — de szerénységéből-e vagy félelemből soha sem mutattam meg neki.

Most azonban az idő haladása és a közeli válás meg adták eddig nélkülözött bátorságomat. Az alkalom is kedvező volt. Eliz emlékkönyvébe kellett írnom valamit eltávozásá előtt; de minden ügyességemet össze kellett szednem, hogy versem céloznak is megfelelően és hogy e mellett tanító női se korolhassák meg Elizt. . . És sikerült. Büszkeséggel olvastam végig emlékkeresem, mely látszólag egy szép de ilyen alkalmakkor egész közönséges témáról szólott; de melynek éppen az volt a furfangja, mert ha a sorok első betűit összeolvasták, kijött belőle szerelmi vallomásom.

Eliz meg volt nyerve ez ügyes gondolatom által, nagyon tetszett neki raffinériám, melylyel oly szépen, nyíltan és mégis eltitkolva vallottam be neki iránta érzett hő szerelmemet, társnői dicsérete, kik közül némelyiknek büszkeségből elmulogatta, magyarázta a vers igazi értelmét és jelentőségét, még csak biztosabbá tette rám nézve az eredményt. . . Így azután mivel már meg volt írva a jég — én is mindjárt bátrabb lettem és találkozásaink alkalmával oly szívesen szóltam, oly szívvel és átszellemlülve beszélhettem

hő szerelemről, hogy rövid idő alatt kinyertem Eliztól is a boldogító igent! — Barátaim — látva szerfelelti előnyömet — rövid idő alatt egyenként visszavonultak s így egészen enyém lett a tér. . . Így azután folytonos epekedések között elmúlt az esztendő és következett el a rám nézve igen boldog szünnidő, sőt — mivel Eliz a következő évben nem ment vissza a zárdába, az is boldogságom legszebb idejébe esik. Mindennap találkozunk. Ó varrósokalába járt és az én kedvemért otthonról korán elindult, hogy elkísérhessem és egész délig maradt, hogy én is kiöve az iskolából — együtt mehessünk haza.

Tehát szemmel látható, hogy jól ment minden s hogy igen boldog lehettem. Az is lennék tán még mai napig is, — ha be nem teljesedik rajtam is az a böles mondás, hogy semmi sem állandó a nap alatt. (Nem tudom mondotta e már ezt valaki; — de ha talán még nem mondotta volna, elvállalom én érte a felelősséget, — csak azért, hogy böles mondás maradjon.) Tehát a mi boldogságunk is megváltozott; illetve csak mi változtunk meg: én és Eliz; azaz még illetőbb csak ő változott meg és én maradtam a mint voltam. És éppen ez okozott nekem sok keserűséget.

Eliz egy év alatt gyermekből nagy leánygyá fejlődött: 17. évében volt; én pedig 18 évemmel még egy hosszabb tanulmányi pálya előtt állottam. — Szüleim figyelemmel kísérve viselkedésemet, gyakran mosolyogva figyelmeztettek közeli csalódásomra; — de én — mivel köztudomású dolog, hogy a szerelem vak, — nem akartam nekik sem hinni! Pedig észrevette már min-

denki, hogy Eliz csak mókázik velem, — csak én bíztam vakon, sőt szánó mosolylyal tekintettem az Elizt körül rajongó újabb udvarlókra, kik talán jogosabban teheték azt velem szemben.

Kábultságomból és vakhiteimből az rázott fel, hogy hallottam, miszerint Eliz menyasszony. Képzeltetik jószívű olvasóim szánandó helyzetemet és kétségbeesett állapotomat!

Elmentem oda, még egyszer szemrehányásokat tettem neki, de ő csak mosolyogva hallgatta s így válaszolt. — Látja! mindketten gyermekek voltunk. . . Én már kinőttem belőle, de maga még — úgy látszik — most is gyerek! — és még kaczagott is hozzá a szívtelen!

— Érző szívemnek első pillanatban azt hittem halálos seb lesz e tördőfés, de aztán láttam, hogy még sem olyan nagyon veszedelmes volt a dolog, mert igaz, hogy most verseim folyton vérző szívről, szívzaggató fájdalomról s lelket öllő bűről zengettek, de ezek a nagy szerencsétlenségek mind csak a papíronon történtek meg. . .

Én pedig elfoglalva tanulmányaimmal és az életet több oldalról megismerve — feledni kezdtem a történeteket és azok felett való elkeseredésem előbb nyugodt melánchóliává, majd pedig teljes megnyugvássá alakult át.

. . . És ma Eliz már pár éves asszony én pedig még most is — ámbár már okosabb — de mégis csak — gyerek vagyok. . . Most látom, hogy igaza volt neki; nem is haragszom többé rája. . . De bizony csak mosolyogva gondolok az egész dologra is.

mentarizmust lehetne csinálni, de ha nincs meg az emberekben a parlamentáris közszellem, az egész csak komédia marad. A bírói függetlenséget törvénybe lehet iktatni, de ha nincs meg a bíróságban a függetlenség szelleme, a törvény szava kérkedő hazugság. Így városi szervezetet lehet adni valamely helynek, lehet polgármestere, tanácsa, de városi közszellem, városi fölfogás nélkül az csak falu marad.

Mi, akik örökké a közjogi politikával bibelődünk és a közjogi szövetségalkotásokban Európa bármely nemzetével diadalmas versenyre kelhetünk, tulságos jelentőséget tulajdonítunk a szervezeti törvényeknek. A közigazgatás szervezetében keresik nálunk legtöbbször a bajt: pedig mi a városokat szervezeti kedvezményekkel olyan mértékben láttuk el, mint kívülünk csakis Anglia. És vidéki városaink mégis hátramaradtak, mert hiányzott a szervezethez a kellő közszellem és történeti okok miatt városi kulturánk egyáltalán alacsony.

Hasonlítsunk csak össze valamely öt ezer lakosu osztrák várost egyik harmincezer lakosu magyar várossal. Az osztrák városban az utcák kövezete jó, a víz kitűnő, a világítás megfelelő, az utcák tiszták, a házak csinosak és a lakosság kulturában megtalálhat mindent, a mire lelkeinek szüksége van. A magyar városban az építkezés izléstelen, mindenki úgy épít, ahogy kedve tartja, kényelemnek nyoma sincs és a kulturát két marakodó helyi közönség kivételével, a kaszinó és egy pár kávéház képviseli, ahol az intelligencia estenkint csoportosulni szokott. Régebbi városaink közül számos már kiemelkedett ebből a helyzetből, de kivált a rendezett tanácsú városok közt még elég van olyan, melyre ráillik ez a leírás. Miért kelljen ennek így maradnia, mikor a magyar nép természetes érzében a legelső Európában és a politikai tehetség tekintetében olyan magasan áll az osztrákok fölött?

A törvényhozásnak, a kormánynak, a megyének mindent meg kell tennie a vidéki városokért. A városi kultúra nemzeti és egyuttal szabadelvű kultúra. Városaink ma a magyarság várai és a polgárság a szabadelvűség természetétől kijelölt serege. A magyarságot és a szabadelvűséget semmi sem izmosíthatja annyira, mint erős vidéki kulturális központok alkotása. De a munka sikeres csak úgy lehet, ha a városok népessége maga is közreműködik. Az önkormányzatot nem szabad átengedni sem a kizsákmányolóknak, sem a hűhetetlenségnek.

Politikai hírek.

Sopron, november 11.

A közigazgatás államosítása. A belügyminiszteriumban erősen folyik a munka a közigazgatási reformról szóló törvényjavaslaton. A megyei törvényhatóságok államosításának tervezetét — mint a „Rendőri Lapok“ írja — Perczel Dezső belügyminiszter készíti, a városi törvényhatóságokén Faschó-Moys, a rendőrségén dr. Sélly min. tanácsosok s a községek államosításának ter- vén Széll Ignác államtitkár dolgoznak. Az államosítást a kormány a horvát rendőrségre is kiterjeszti s erre az első lépéseket már meg is tették.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház pénzügyi bizottsága e hónap 13-án délután 5 órakor ülést tart. Az ülés tárgyai a különböző helyi érdekű vasutakról szóló törvényjavaslatok. A véderő bizottság e hónap 12-én d. u. 5 órakor ülést tart a képviselőházban, szokott helyiségében. Az ülésen tárgyalni fogják az 1890. évi XXIII. t. cz. 7. §. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémia állapotáról, a közös hadsereg katonai nevelő és képző intézeteiben magyar ál-

lami alapítványi helyekre elhelyezett ifjakról, az 1896. évben felállítandó hét honvédszenekarról és az 1894. évi november hó 1-től 1895. évi október hó végeig a közös hadseregtől a honvédség tényleges állományába történt tisztí áthelyezésekről szóló honvédelmi miniszteri jelentéseket.

Ferdinand fejedelem reményei. A Novoja Wremja figyelemre méltó és nyilván sugalmazott vezérékben a bolgár állapotokkal foglalkozik és egyenesen kimondja, hogy nem tartja ildomosnak azokról az eseményekről beszélni, a melyeket Boris trónörökös áttérése az orthodox hitre maga után vonhat. Nem volna ezélszerű Ferdinand fejedelemnek okot adni arra a panaszra, hogy tévedésbe ejtett, midőn a bolgár nép kívánságát teljesítette. A bolgár küldöttség, mely a mult nyáron Pétervárott járt, nem vitt haza semmiféle pozitív ígéreket. Csupán arról győződött meg, hogy Boris herezeg áttérése megkönnyitené a kiengesztelődést Oroszországgal, de sem Ferdinand fejedelem, sem a bolgár nép nem várhatja, hogy Oroszország ezen kívül semmi egyebet ne követeljen tőlük.

A bolgár válaszfelirat. A szobranje a válaszfelirat átnyújtására küldöttséget választott. Azt az indítványt, hogy az egész kamara in korpore menjen a palotába, hogy így az ez évi válaszfelirat fontosságát feltüntessék, nem fogadták el.

Sopronmege közigazgatása.

Sopron, november 12.

Egyházpolitika . . . egyházpolitika . . . meg megint csak egyházpolitika . . . Ez kísértett a közigazgatási bizottság mai ülésén is, kirebentve az odvukból ismét a vézmadarakat. Persze, az elveket már nagy kénytelenül bevették, hát most a végrehajtás sima lefolyása elé szeretnének holmi köveket hengeríteni. Ha másért nem, legalább a zászló becsületéért szállnak sikkra. A zászló becsületéért, az ultramontan meg néppárti frongyokból összefoltozott zászló becsületéért! . . .

A „néppárti elnök“ — Páder Rezső horpácsi plébános szeretett volna leginkább valami nagy diadalt szerezni a zászlónak. Fel is szólalt szaporán. Nagy busan panaszolta a sok költséget, a mit ez az átkos reform a költségekre hárit. S a főtisztelendő ur elmondott egyet-mást, a mit itt is . . . ott is . . . hallott. Mikor aztán konkrét adatokat kértek tőle, eserben hagyta a memóriája . . .

Különben a mai ülésen egyáltalán nem végeztek nagy dolgokat. Az anyakönyvvezetők hirdetési tábláiról, a községeknek a dologi kiadásokhoz való hozzájárulásáról, meg efféléiről folyt a szó.

Két interpelláció is megesezt. Miletics János plébános megkérdezte az alispánt, hogy micsoda része van neki abban, hogy a Soproni Hirlap hivatalos jelleget szeretne magának tulajdonítani? Van-e valami ingerenciája a lapra? Van-e egyáltalán a lapnak a vármegyéhez egy csipetkével is több köze, mint a többi helybeli újságoknak? S tud-e róla, hogy számos község a jegyző pressziójára a községi pénztárból fizet elő a lapra?

Baán Endre dr. azonnal és határozottan kijelentette, hogy a Soproni Hirlappal épp úgy nem tart fenn legcsekélyebb összeköttetést sem, mint a többi helybeli újságokkal. Mileticsnek arra a kérdésére, hogy megengedhetőnek tartja-e, hogy vármegyei tisztviselők irjanak cikkekkel a lapba, azt a feleletet adta az alispán, hogy ezt kifogásolni nem lehet. Abba azonban természetesen beleszólhat már a vármegye, hogy akarmelyik tisztviselője is szerkeszthet-e lapot? A hivatalos jelleget abban a pilla-

natban elvették a régi Soprontól, a mikor ez a politikát is fölvette keretébe.

Domnanovich Ferencz pedig a jegyzők „basáskodása“ miatt szólalt fel, akik terhére vannak a községeknek. Simon Ödön főispán válaszolt az interpellálónak, meleg szavakkal, lelkesen pártfogásába véve a jegyzői kar megtámadott tekintélyét.

Az ülés végén még Baán Endre dr. alispán hozta szóba Mesterháza község iskolájának ügyét, a hol az ő információjára szerint két éve már nem részesültek a gyermekek oktatásban. Szabó Károly tanfelügyelő azonnal válaszolt az alispán hozzá intézett kérdésére, s kijelentette, hogy a gyermekek igenis részesülnek oktatásban, bár a faluban nincs is iskola. Pórládonyba és Nemesládonyba járnak ábcét tanulni. Válaszában, a melyben még kijelentette, hogy a miniszteriumot sürgetni fogja ebben az ügyben, megnyugodott az ülés.

*

Az ülés menetéről rövidre szabott tudósításban számolunk be. Pont 10 órakor nyitotta meg Simon Ödön főispán. Először az anyakönyvi kihirdetési táblák kerültek szóba. Az volt a kérdés, vajjon hogyan kell értelmezni a törvény azon szakaszát, a mely az anyakönyvvezető hivatalos helyisége és a község házára rendel hirdetési táblákat, olyan községekben, a hol az anyakönyvvezető hivatalos helyisége nem a község házában van?

Simon főispán, Baán dr. alispán, Baditz Lajos s Páder Rezső felszólalásaira elhatározták, hogy bárhol is lakik az anyakönyvvezető, a község házára mindig kerül kihirdetési tábla.

Az alispán javaslatára határozattá vált, hogy az egyes községek hozzájárulásait a dologi kiadásokhoz, a miket a megye házi pénztára előlegezett, december 31-ig kötelesek befizetni a pénztárba.

Felolvasták a belügyminiszter rendeletét, a mely felszólítja a közigazgatási bizottságot, hogy ajánljon anyakönyvvezetői helyetteseket oda, ahol még nincsen az anyakönyvvezetőknek helyettesük. Az alispán már is javaslatba hozta Nagy Lajos nemesládonyi ev. tanítót és Desits László fertőszentmiklósi gyógyszerészt.

Wingerle János lajtanjfalusi néptanító, anyakönyvvezető kérelmére az anyakönyvvezetők hivatalos óráit — ott, ahol néptanító van az anyakönyvvezetéssel megbizva — d. e. 11—12 órára tették át.

Hartig és Rottermann kérelmét, hogy erdősegekben a vadászati jog a nagy vadakra meghosszabbíttassék, pártolólág terjesztik fel a földmívelési miniszterhez.

Foglalkozott a bizottság Steiner Adolf loóki lelkész és Jeszenszky körjegyző kanapé-affaireival. A két ur ezivakodása még 1893-ra nyul vissza, a mikor a loóki plébánián a káplánlaknak ujra építését kellett elrendelni. A vizálykodásnak elég élesnek kellett lenni, mert a loóki pap, Steiner ma azzal fordult a közig. bizottsághoz, indítsa meg a fegyelmi eljárást Jeszenszky ellen. A bizottság erre nem látott elég okot feunforogni.

Király János bogoyoszlói körjegyzőt visszahelyezték az állásába. A büntető törvénykönyvbe ütköző vétség miatt volt ellene eljárás foganatban, de a soproni kir. törvényszék, valamint a kir. tábla is teljesen felmentették.

A kereskedelmi miniszter leirt a vármegyéhez, hogy az 1895. és 1896. évekre utalványozzon ki az államépítészeti hivatalnak munkái fejében 4007 frtot. A közigazgatási bizottság megbeszélte a leiratot s arra a megállapodásra jutott, hogy fölír a miniszterhez, tekintsen el ettől s elégedjék meg az eddig fizetett összeggel, annál is inkább, mert nincs fődözet, a minek alapján fölemelné a megye az államépítészeti hivatalnak fizetett összeget. Ha a miniszter ragaszkodik ki-

vánságához, kénytelen lesz a megye mérnöki hivatal felállítani.

Kis-Höflány község átkeelési szakasza fenntartására 150 frt segélyt kér. A közigazgatási bizottság 100 frtot meg is szavazott.

A csepregi zsidóiskola nem kapja meg a kiírt 200 frt segélyt, mert a tanulóknak a száma a minimumot sem éri el.

Következett az alispán jelentése. A hirdetési táblák megrogálásáról beszélt először. Egész sorozatát mondta el a községeknek, ahol a főlizgatott, elvakított tömeg az anyakönyvvezetők hirdetésein töltötte ki a bosszúját. Dör, Fekete-város, Felső-László, Kóhalom, Nagy-Czenk, Zsira, Csepreg, Répeze-Szemere, Vittenyéd, Győr községet sorolta fel az alispán. Elmondta, hogy megtette a legszigorúbb óvrendszabályokat, majd — mint később a főispán ismételte is — az intelligens közönség segítségéhez és támogatásához fordult az egyházi politikai törvények végrehajtásának könnyítésére.

Az ülés végén Miletics János interpellációja a Soproni Hirlap ügyében, Domnánovich interpellációja a „basáskodó körjegyzők” miatt került szönyegre, a mikről már tudósításunk bevezetésében szölvünk. Éppugy a mesterháza iskolá dolga, ahol Simon főispán azt a körülményt, a mit az alispán elmondott, hogy a gyermekek két éve nem részesültek oktatásban, „szégyenfoltnak” mondta, a melyen „kell, hogy a hazafiúi érzelem megbotránkozzék.” Szabó Károly tanfelügyelő azonban rektifikálta az alispán értesüléseit, a mi ben a közigazgatási bizottság meg is nyugodott.

Az ülés az egyes havi jelentések tudomásul vétele után 1/2 órákor végződött.

Napi hírek.

Sopron, november 12.

— **Püspökiktatási ünnepély.** Fényes ünnepség keretében fogja a dunántúli evang. kerület decemberben beiktatni Gyurácz Ferenc új kerületi ág. ev. püspököt. Az ünnepélyen szentmártoni Radó Kálmán vbt. kerületi felügyelő elnököl, az egyházi szertartást Baltik Frigyes püspök vezeti, az új püspököt a felügyelők nevében Schreiner Károly dr. soproni felügyelő fogja üdvözölni.

— **A polgármester egészségi állapota.** A legőszintűbb örömmel adjuk közre, hogy polgármesterünk Gebhardt József már-már teljesen felépült és esütörtökön (f. hó 14-én) már hivatalát is fölkeresi.

— **Ülés a vármegyén.** A vármegyei számonkérészek e hó 25-én d. e. 9^{1/2} órákor a vármegyeház kis termében ülést tart, a melyen Simon főispán elnököl.

— **Korai hír.** Az az eljegyzési hír, amelyet lapunk tegnapi számában közöltünk, miként ma értesítenek bennünket — még korai volt.

— **Eljegyzés.** Kocsis Lőrincz trieszti kereskedő eljegyezte Beilschmidt Terát Ruszton.

— **A teaestélyről.** Városszerte nagyok az előkészületek a teaestélyre, a mely — úgy jósolják — még soha sem volt olyan látogatott, mint lesz az idén. Nagy várakozással van a közönség a telefon-hangverseny iránt. Ma már dolgoztak a vonalnak a kaszinó nagytermébe való bevezetésén. Halljuk, hogy különösen sok szép és fess fiatal leány lesz jelen az estélyen; hogy tánczosban nem lesz hiány, az bizonyos. Arról is értesültünk, hogy a teaestélyt rendező egyesület elnöksége szellemes ovációban reszesíti — per telefon, az estélyből — a szívesen közreműködő énekesnőket!

— **A balfi fürdő bérlete.** A balfi fürdőt mégsem adja el — legalább ez időszereint — a város. Erre mutat, hogy a tanács hirdetményt bocsátott ki, a melyben köztudomásra juttatja, hogy a balfi fürdőépületet és vendégfogadót 1895. évi december 1-től 5 évre írásbeli ajánlati tárgyalással összekötött nyilvános szóbeli árverés ut-

ján haszonbérbe adja, az árverést, illetve ajánlati tárgyalást 1895. évi november 23-án szombaton délelőtt 10 órákor az új városház II. emeletén levő bizottsági szobában tartják meg. Az árverési feltételeket a városi iktató-hivatalban lehet megnézni, ugyanott a fentebb megjelölt napon d. e. 9 óráig a feltételekben előirt zárt ajánlatokat a következő felirással: „Ajánlat a balfi fürdőház és vendégfogadó haszonbérbe vételére,” beadni.

— **A Rábatoroki zsilip megnyitása.** A rábaszabályozási kormánybiztosság alatt létesült nagyszabású műveleteknek zárköve jóformán a rábatoroki zsilip megépítése, melynek befejezését jelentették. Mint értesülünk, a kormánybiztos a zsilip ünnepélyes megnyitását e hó 18-ának d. e. 11 órára tűzte ki.

— **Allat az emberben.** Tegnap hasonló című híreinkre ma megjelent szerkesztőségünkben Wabel József erdőkerülő és kijelentette, hogy abból a megtámadásból, a melyet ráfognak egyetlen szó se igaz. Hogy ártatlanságát bejazzolja, a vádló asszonyt feljelentette a járásbírósnál becsületsértésért és rágalmozásért. Wabel különben még öt tanura is hivatkozik, a kik bebizonyíthatják, hogy a ráfogott erkölestelen merénylet idejében 3/4 órányira volt a tett színhelyétől, mert épp a kőbányai erdőben tartózkodott. Wabel azt hiszi, hogy az asszony félreismerte a merénylet, amennyiben csak azért vádolja őt, mert az erőszakoskodó férfiú is fegyvert viselt és olyan fehér kutyával kísértette magát mint a minő kutyája Wabelnek is van; holott minden erdőkerülő, erdőesőz meg vadászó is visel fegyvert és fehér kutyája sok embernek van.

— **Gazdátlan tüzelőfa.** Az egyik helybeli fuvaros fát rakodott le tegnap a Mező-utczában. A jó halom fá teljesen elzárta volt a közlekedést. De mivel hosszú ideig sem annak a háznak lakói, a mely előtt a farakás állott, sem a favágók, a kik a fát fölvegyék nem jelentkeztek, az ujteleki kapunál őrt álló rendőr bekopogtatott a ház urnőjéhez, hogy tegyen valamit a fával. Jött nemsokára a rendőr káplár is hasonló felszólítással, a mire azután a ház urnője kijelentette, hogy ő a fát már csak azért sem fogadhatja el, mert nem az övé, neki ahhoz semmi köze; ha pedig a rendőrség azt látja, hogy az utban van vitesse el és a város tegyen vele, a mit akar. A rendőrség ezt meg is tette; elvitte a fát és majd eladja.

— **Kávéház átvétel.** Budapestről írják lapunknak, hogy Mersiltz Károly jövevű kávév, soproni polgártársunk, aki a brennbergi vendéglőt akarta volt bérbe venni, átvette és f. hó 10-én meg is nyitotta a Français kávéházat, a melyben a Budapestben tartózkodó soproniak nagy része meg szokott fordulni.

— **Az új rend a megyében.** Kapuvárról írja levelezőnk, hogy ott tegnap délelőtt kötötték meg az első polgári házasságot, a mely szép csendben folyt le, noha azt ígérték sokan a néppárti hívek közül, hogy a gyónlóvik a fiatalokat, majd ha a jegyzőhöz mennek. De a mint látszik, megdönték a dolgot és nem zavarták a törvény utait. A házasságot kötöttek nevei: Varga László és Kéri Apollónia.

— **Eltűnt hirdetésitábla.** Vittenyéd en még most sem békültek ki a polgári hrzassággal. Egy izben már leemelték a hirdetési táblát a jegyző lakásáról és beledobták a ház előtt levő árokba, honnan másnap a kisbíró vitte be a jegyzőhöz, hétfőn pedig egészen nyoma veszett a táblának. Ellopták, történt pedig a dolog úgy, hogy hétfőn este Vittenyéd összes legényei egybegyűltek a jegyző lakása előtt, hol az anyakönyvi hivatal van, s nagy esetepatét lármát vertek. Az öreg esküd, aki felébredt a zajra közbük ment, hogy megcsitítsa őket; de majd nem megjárta. Egyik legény a setétben odaugrott hozzá és fojtogatni kezdte. Csak nehezen szabadult meg a kezeiből. Az egész előljáróság tétlenül nézte a gyülekezett legények lármáját és garázdálkodását, a nélkül, hogy csak szólni is merészkedet volna a garázdálkodóknak.

Talán azért, mert a legények nagy számban voltak és attól lehetett tartani, hogy erőszakoskodnak. Reggelre azután a hirdetési tábla egészen eltűnt és még eddig szorgalmas utánjárás daczára sem találták meg. A csendőrök kutatják a tábla eliskasztóit. De eddig nem akadtak rájuk.

Táviratok.

Az országgyűlés.

I. A képviselőházból.

Budapest, november 12. A költségvetési törvényjavaslat tárgyalásának mai napja az ellenzéké volt. Beszéltek a közjogi ellenzék soraiból: **Szluha Meskó, Kossuth Ferencz, Szalay Imre,** — a szecsesszionisták sorából, a nagybaránci kerület képviselője **Ragályi Lajos.**

Ragályi beszédjét osztatlan figyelemmel hallgatta az egész Ház. Ragályi határozottan állást foglalt pártja vezetőjének, Szapáry Gyula grófnak, egyesületi törekvései ellen, és kijelenti, hogy sem ő, sem a többi disszidensek nem szándékoznak visszatérni a szabadelvű pártba.

II. A főrendiházból.

Budapest, november 12. A főrendek háza ma vita nélkül intézett el több törvényjavaslatot.

Ferdinánd fejedelem nyilatkozata.

Szófia, november 12. A Szobranje feliratának átadása alkalmával a fejedelem a következőképen nyilatkozott: Az az áldozat, a melyet a szobranje tölem követel, tulságosan nagy és szívében erős tusák folynak, de meghajlik a nemzet akarata előtt. És ennek az akaratnak nyomban megfelel, mihelyt, a ma még fennforgó nehézségek megszűnnek.

Vasuti baleset.

Fiume, november 12. Meja állomás közelében, az egyik tehervonat néhány kocsija lecsuszott a töltésről, 2 fekező súlyosan megsebesült.

Elcsapott igazgató.

Petervár, november 12. A „Regierungsbote” ismeretes közleménye ügyében elcsapták állásából az orosz távirati értesítő hivatal igazgatóját.

Budapest, nov. 12. (G a b o n a t ó z s d e.)

A mai tőzsdén is gyenge volt az ajánlat. A mal-mok is tartózkodók voltak és ebből kifolyólag az irányzat gyenge.

Mindössze 15,000 métermázsza búzát szállítottak fel; a legtöbb kocsirakományba jött és 2—5 krral kelt olesőbban.

A zab 5—10 krajczárral volt drágább.

Más árúban kevés volt az üzlet; de az árak szilárdak voltak.

Uj tenger	4.20—35
Buza tavaszra	7.01—02
Rozs tavaszra	6.42—43
Tengeri május-juniusra 1896.	4.60—61
Zab tavaszra	6.11—12
Repeze aug.—szeptemberre 1896	10.85—90

Idő: szép!

Közgazdaság.

Sopron, november 12.

A felső-pulyai vásár. Tegnapelőtt — írja levelezőnk — nagyon szép, és kedvező időben tartották meg nálunk a vásárt, a melyre az egész környékből számosan sereglettek össze; a vásár elég élénk volt, és a jó középszerűek közé számítható. A vásárra hajtattott körülbelül 700 darab marha, a melyek közül jó közép ár mellett eladatott 187 darab.

Őszi vetéseink a kedvező időjárás mellett nagyon szepen kelnek.

A csornai országos vásár, a mely a mai napon meg lett tartva, igen lanyha lefolyású volt. Az idő rendkívüli szép volt, és igen sok vásáros nép gyűlt egybe, de miután a száj- és körmfájás valamint a sertésvész miatt állatvásár tartható

nem volt, a zsbivásár is csak igen közönséges sőt mondhatni silány volt. Egyedül a lóvásáron volt egy kis élénkség.

A decentralizált sertéspiacz. A békésmegyei gazdasági-egylet feliratot küld Darányi Ignácznak, az új miniszternek, melyben megsürgeti a sertéspiacz decentralizálását. Ugyanek az összes gazdasági egyleteket átiratokkal keresi meg, hogy együttes akcióval buzdítsák cselekvésre e fontos ügyben a kormányt.

A hegyaljai szőlő-regenerálás. Tállyáról írják nekünk, hogy Spáner Ferenc volt osztrák-magyar chicagói, most moszkvai konzul melegen szívén viseli Tokai-Hegyalja regenerációjának ügyét. Chicagóból hazatérve, most megvett Tállyán egy nagyobb kiterjedésű szőlőhegyet, hogy azt amerikai szőlővesszőkkel beültesse s az itt nevelt vesszőket a szegény sorsu gazdák közt kioszsa. Spáner legközelebb új állomására, Moszkvába helyezi át lakását.

Sertésforgalom. A földmívelési miniszter megengedte, hogy Perlesz József és társa budapesti szalámi-gyáros 1895. évi november hó 10-től 1896. évi márczius hó 15-ig Magyarország egész területéről, tehát a sertésvészszel, orbánczszel vagy száj- és körömfájással fertőzött s e miatt zár alá vett községekből is azonnal eszközlendő leölés és feldolgozás végett egészséges hizott nehéz sertéseket

szállíthasson vasuton Budapestre a ferencvárosi rendező-pályaudvar petroleum-raktár rakodójára, onnan pedig lófogatú kocsikon közvetlenül a Ferencvárosban levő gyártelepére.

A világ bortermelése. A bordeuxi kiállítás alkalmával hivatalos jelentést tettek közzé, a mely érdekes adatokat tartalmaz az egész világ bortermelésére vonatkozólag. A föld összes bortermelését 130 millió hektoliterre becsülik, e szerint néhány millió hektoliterrel több, mint az előző évek becslései. Érdekes, hogy erre a többtermelésre a fillokszera adott okot, a mennyiben a régi szőlők elpusztulása folytán több ország kísérletet tett arra nézve, hogy nagyszabású új szőlőültetvényeket létesítsen. A szőlőtermelő országok között első helyet foglal el Franciaország, azután olasz- és Spanyolország következnek, míg Ausztria-Magyarország csak a hatodik helyet foglalja el. A világpiaczon a főkonkurrensnek Franciaország, a mely a koloniákat bele nem számítva, 1894-ben 39 millió hektolitert és Olaszország, a mely 24 millió hektolitert termelt. A legdusabb szőlőtermelő vidéke a Gironde, a melynek vörös- és fehérbor szüretje 1894-ben 333,996 hektolitert ért el. E mellett tekintetbe kell venni, hogy a bordeauxi boroknál nem annyira a mennyiségre, mint inkább a finom minőség előállítására fektetnek súlyt. A bordeauxi bor termő-

vidékein ez idő szerint 150,000 hektár van szőlőtőkékkel beültetve.

Kis lutri.

1895. november 9-én.

Budapest	86	40	88	25	24
Linzi	52	89	24	43	87
Triest	21	78	18	62	9

Vasuti forgalom.

Győr-sopron-ebenfurti vasut.

Indulás Bécs-felé: 5.40 reggel, 9.44 délelőtt, 3.15 délután, 6.45 este.
Indulás Győr-felé: 6.00 reggel, 2.08 délután, 6.56 este.
Érkezés Bécsből: 9.18 délelőtt, 1.58 délután, 6.23 este, 9.51 este.
Érkezés Győrből: 9.21 délelőtt, 3.04 délután, 8.25 este.

Déli vasut.

Indulás Bécs-felé: 6.00 reggel, 7.23 reggel, 10.55 délelőtt, 2.20 délután 6.18 este.
Érkezés Bécsből: 7.08 reggel, 9.18 délelőtt, 4.20 délután, 7.49 este, 10.43 este, 1.37 éjjel.
Indulás Szombathely-felé: 9.28 délelőtt, 4.37 délután, 7.55 este, 10.55 este.
Érkezés Szombathelyről: 5.47 reggel, 7.18 reggel, 10.43 délelőtt, 6.08 este.

A magyar rész felelős szerkesztője

Koór József.

Kiadó-tulajdonos: Romwalter Alfred.

Hogy tudja a világ meg,

ha Ön nem értesíti!
 hogy Önnek valami
 jó árucikke van eladó?

A hirdetési évad

beálltával ajánljuk a mi czélszerű és általánosan kedvelt

hirdetési
 bérletszelvény - könyvecskéinket

(érvényes minden számba és szövegre)

a következő árak mellett: 1000 □-centiméter 15 frt,
 2000 □-centiméter 28 frt, 3000 □-centiméter 39 frt,
 4000 □-centiméter 48 frt, 5000 □-centiméter 55 frt és
 6000 □-cm. 60 frt.

A vétel napjától számítva teljes 365 napig érvényes.

Ujdonság! **Árleengedés!** Ujdonság!

Millennium-hirdetési szelvények!

Ezek csakis hétköznapokon való magyar, vagy magyar-német (kétnyelvű) hirdetések közlésére érvényesek.

Árak:	1000 □-centiméter	csak 10 frt
	2000 " "	csak 19 frt
	3000 " "	csak 27 frt
	4000 " "	csak 34 frt
	5000 " "	csak 40 frt
	6000 " "	csak 45 frt

A vétel napjától számítva teljes 365 napig érvényes.

Kapható:

a „Soproni Ujság”
 kiadóhivatalában,
 várkerület 121. szám.

Wie soll die Welt wissen,

wenn Sie es nicht anzeigen!
 dass Sie Etwas

Gutes haben?

Zur beginnenden
 Ankündigungs-Saison

empfehlen wir unsere so bequemen und beliebten
Inseraten-Marken

(für alle Nummern und Texte giltig)

zu folgenden Preisen: 1000 □-Centimeter fl. 15.—,
 2000 □-Centimeter fl. 28.—, 3000 □-Centimeter fl. 39.—,
 4000 □-Centimeter fl. 48.—, 5000 □-Centimeter fl. 55.—
 und 6000 □-Centimeter fl. 60.—.

Vom Tage des Ankaufes an durch volle 365 Tage giltig.

Neu! **Preisermässigung!** Neu!

Millennium-Inseraten-Marken!

Dieselben gelten nur für rein ungarische oder für ungarisch-deutsche (zweisprachig textirte) Annoncen in Werktag-Nummern.

Preise:	1000 □-Centimeter	nur 10 fl.
	2000 " "	nur 19 fl.
	3000 " "	nur 27 fl.
	4000 " "	nur 34 fl.
	5000 " "	nur 40 fl.
	6000 " "	nur 45 fl.

Vom Tage des Ankaufes an gerechnet durch volle 365 Tage giltig.

Zu haben in der

Administration der
 „Oedenburger Zeitung“,
 Grabenrunde Nr. 121.